

PREDRASUDE PREMA NACIONALnim MANJINAMA, KSENOFOBIJA I MENTALITET NACIONALNOG OPSADNOG STANJA KAO PREDIKTORI ETNOCENTRIZMA

dr. sc. Aleksandar Vukić

dr. sc. Zlatko Šram

Institut za migracije i narodnosti, Zagreb

*Tablica 1: Matrica faktorskog sklopa skale etnocentrizma
(Etno-3)*

Varijabla	F1: Nacionalna afektivna vezanost i samožrtvovanje	Oblimin zasićenje
3. Spreman sam umrijeti za dostojanstvo i interes svoje nacije	.93	
6. Sveta je dužnost svakog pripadnika moje nacije žrtvovati osobne interese za njezinu dobrobit	.87	
5. Ljubav prema svojoj naciji jedan je od najljepših osjećaja koje čovjek može imati	.72	
18. Uvijek moramo biti spremni braniti svoje nacionalne interese, čak i ratom ako je to potrebno	.64	
9. Veoma sam ponosan na povijest, tradiciju i kulturu svoje nacije	.62	
17. Svaku uvredu nanesenu mojoj naciji doživljavam kao napad na vlastitu osobu	.48	
19. Svaki čovjek treba znati da je sudbina njegove nacije ujedno i njegova osobna sudbina	.46	
16. Uvijek se razljutim kad netko loše govori o mojoj naciji	.44	
F2: Nacionalna isključivost i predrasude		
8. Teško mogu biti iskreni prijatelj s osobom koja nije moje nacionalnosti	.80	
2. Ako znamo nečiju nacionalnost, odmah ćemo znati kakva je on/ona ličnost	.64	
12. Pripadnici moje nacije ne bi trebali sklapati nacionalno mješovite brakove	.63	
4. Otvorenost prema drugim nacijama donosi više štete nego koristi	.58	
1. Najugodnije se osjećam u društvu u kojem su svi pripadnici moje nacije	.56	
15. Uvijek moramo biti oprezni i suzdržani prema pripadnicima drugih nacija	.51	
14. Nacionalna pripadnost pojedinca u velikoj mjeri određuje njegove/njezine crte ličnosti	.35	

F3: Nacionalna superiornost i pristranost

11. Kad bih bio sudac, nastojao bih pripadniku svoje nacije dati što je moguće blažu kaznu bez obzira na djelo koje je učinio	.75
10. Moja je nacija superiorna u odnosu na mnoge druge nacije	.69
22. U usporedbi s drugim nacijama pripadnici moje nacije su intelligentniji	.66
7. U mojoj naciji ima manje nepoštenja i licemjerja nego u drugim nacijama	.51
20. Kad bih bio u mogućnosti odlučivati o tome tko će dobiti posao, nastojao bih dati prednost pripadniku svoje nacije	.30

F4: Nacionalna homogenizacija

13. Kad je u pitanju nacionalno jedinstvo, onda ne smije biti političkih neslaganja i razlika među pripadnicima moje nacije	.72
21. Svi pripadnici moje nacije moraju se čvrsto držati zajedno ako ne želimo doživjeti nacionalnu propast	.61
23. Pripadnike svoje nacije trebamo smatrati svojom braćom i sestrama	.40

Tablica 2: Matrica interfaktorskih korelacija dimenzija etnocentrizma

Dimenzija	F1	F2	F3	F4
F1 Nacionalna afektivna vezanost i samožrtvovanje	1,00			
F2 Nacionalna isključivost i predrasude	.30	1,00		
F3 Nacionalna superiornost i pristranost	.35	.39	1,00	
F4 Nacionalna homogenizacija	.44	.31	.31	1,00

Tablica 3: Faktorska analiza dimenzija etnocentrizma skale Etno-3

Etnocentrizam kao faktor drugog reda	
Dimenzija	Zasićenje
F1 Nacionalna afektivna vezanost i samožrtvovanje	.73
F4 Nacionalna homogenizacija	.72
F3 Nacionalna superiornost i pristranost	.71
F2 Nacionalna isključivost i predrasude	.69

% varijance: 51,67

*Tablica 4: Faktorska struktura skale percepcije
nacionalnomanjinske prijetnje*

Varijabla	Zasićenje
Neke nacionalne manjine ugrožavaju sigurnost naše zemlje	.84
Neke nacionalne manjine pokušavaju destabilizirati našu državu	.81
Procjenujem da bi u slučaju rata neke nacionalne manjine podržavale neprijatelje moje domovine	.68
U našem društvu postoje nacionalne manjine koje ugrožavaju moj život i život moje obitelji	.67

Tablica 5: Matrica faktorskog sklopa skale ksenofobije

F1: Percepcija imigracijske kulturne prijetnje	
Varijable	Oblimin zasićenje
Veći broj radnika imigranata u našoj zemlji ugrozio bi hrvatski narod jer se ne bi moglo spriječiti da zasnivaju brakove s našim djevojkama	.84
Nikad ne trebamo vjerovati strancima i, ako je moguće, trebamo izbjegavati bilo kakve bliske društvene veze s njima	.83
Postoji opasnost da radnici imigranti unište našu kulturu i tradiciju	.77
Radnici imigranti nikad se neće prilagoditi vrijednostima našeg društva	.57
F2: Percepcija imigracijske ekonomске prijetnje	
Radnici imigranti opteretili bi već prezasićeno tržište radne snage	.89
Naša vlada ne bi trebala dopustiti uvoz strane (imigrantske) radne snage	.83
U slučaju da imigrantski i domaći radnik imaju jednake kvalifikacije, prednost treba uvijek dati domaćem radniku	.68

Tablica 6: Faktorska struktura skale mentaliteta opsadnog stanja

Varijabla	Zasićenje
Moj narod ima mnogo neprijatelja	.79
Naša je nacija danas ugrožena sa svih strana	.78
Uvijek postoji prijetnja koja dolazi od susjednih zemalja	.76
Očigledno je da su se neke nacije urotile protiv moga naroda	.73
Drugim narodima nije na srcu dobrobit naše zemlje	.72
Cijeli svijet ne želi ništa dobro mome narodu	.63

Tablica 7: Rezultati regresijske analize prediktora na dimenziji etnocentrizma kao faktora drugog reda (N = 367)

Prediktorske varijable	Etnocentrizam (beta)
Percepcija nacionalnomanjinske prijetnje	.28***
Percepcija imigracijske kulturne prijetnje	.35***
Percepcija imigracijske ekonomske prijetnje	.12**
Mentalitet opsadnog stanja	.17**
	R = .74
	R ² = .56

** p < .01, *** p < .001

HVALA NA PAŽNJI!